

FRUKOSTMÖTE HBS 161012

ROLAND SÄLL

SEKTIONSCHEF ÖV

PSYKOLOG, SPECIALIST I NEUROPSYKOLOGI

PSYKIATRI SYDVÄST

Varför förändra?

Vart vänder man sig?

Vilka behandlingar erbjuds?

Vilka utvecklingsområden ser vi?

ÄNDRADE FÖRUTSÄTTNINGAR

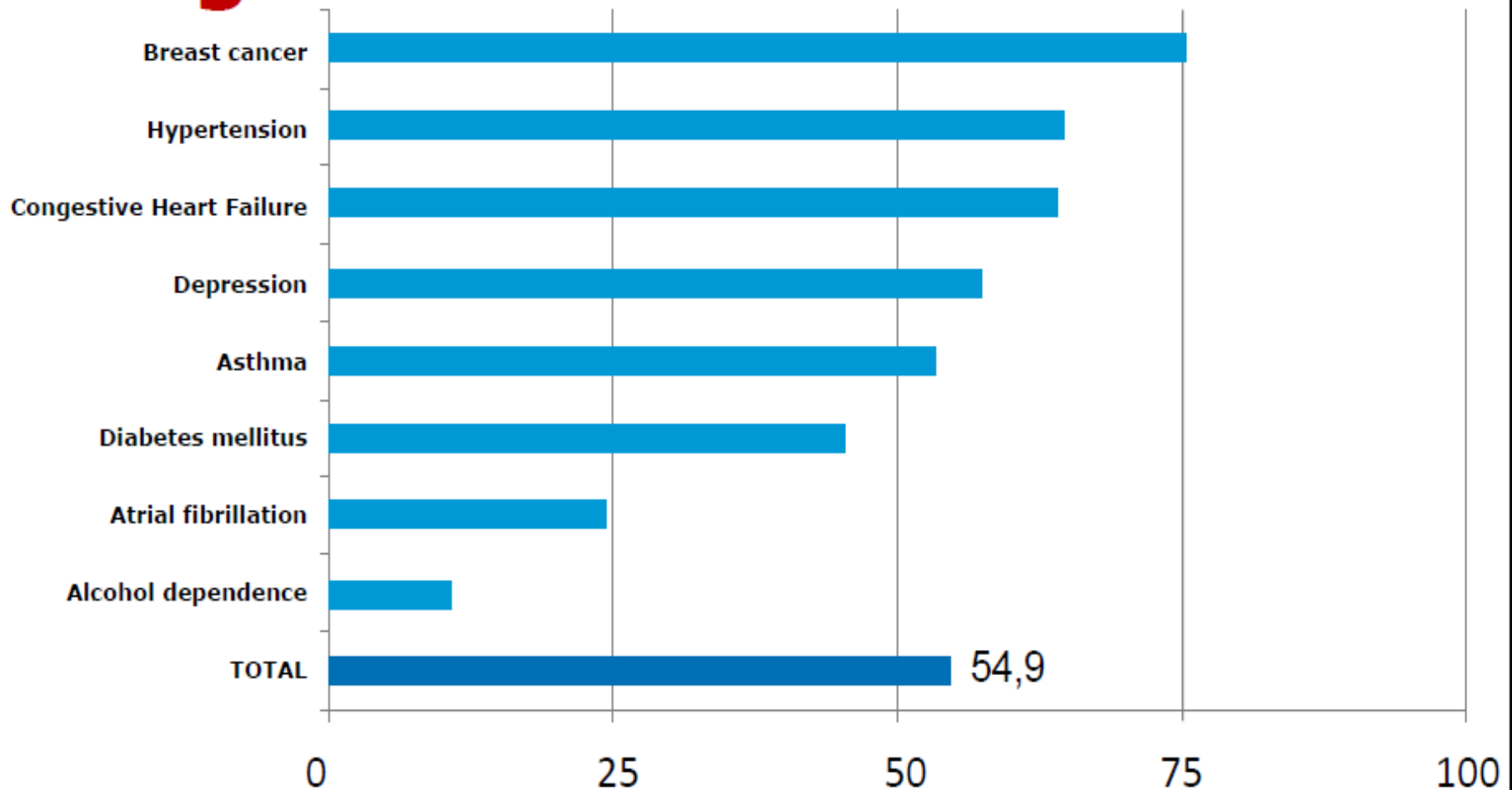
Nya patientgrupper

Nya kunskaper om behandling

Patienters förväntningar och rättigheter

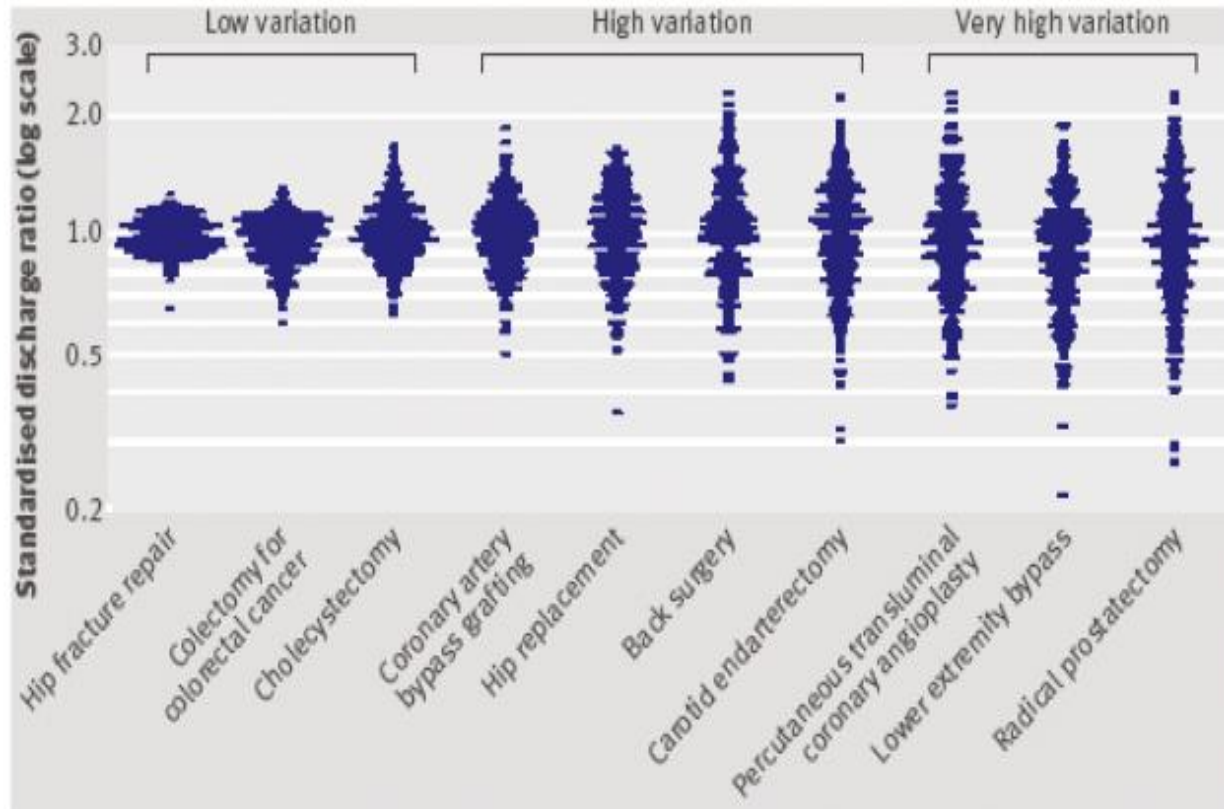
Vårdorganisationen psykiatri förändras

Vi gör inte det vi vet...

Källa: McGlynn EA, et al. NEJM, 2003; 348: 2635-2645

Variation in practise

(Mulley AG. BMJ 2009)

EN MODERNARE PSYKIATRI

I januari 2015: Införande av standardiserade diagnosspecifika vårdprocesser

**Syftet är att patienter inom SLSO:s psykiatri ska få vård:
enligt evidens och regionala vårdprogram
av samma standard inom hela SLSO
som är värdebaserad, dvs**

- leder till snabbast tillfrisknande
- ger en långvarig effekt
- är kostnadseffektiv

PROBLEM	MÅLSÄTTNINGAR

- Åter till inremitterande
- Beroendevård
- Somatisk utredning
- Socialtjänst

50%

Utrednings- enheten

- Basutredning
- Klinisk bedömning av specialist
- Rätt vårdnivå
- Rätt åtgärd (triagering)
- Inledande mätning av symtom och funktion

**Vård-
begäran**

Affektiva- och
ångestprogrammet

Affektiva mottagningen

Psykosprogrammet-TIPS

ADHD-Autismprogrammet

Personlighetsprogrammet

OCD-programmet

Traumaprogrammet/Unga
Vuxna

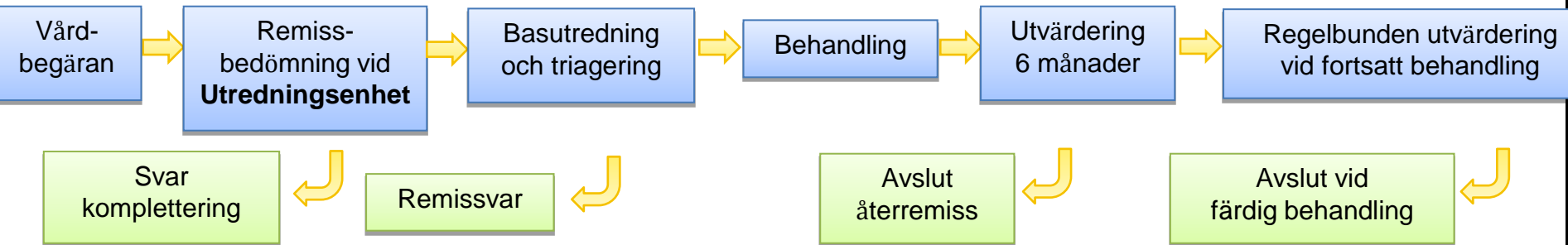
Internetpsykiatri

Mätning

- Vid 6, 18 och 24 mån
- EQ-5D
- Diagnos-specifik skala

Långtids-
uppföljning
med
årskontroller

Principiell process från vårdbegäran till avslut

PERSONLIGHETSPROGRAMMET: NY BEHANDLING PERSONLIGHETSSYNDROM

Extrema varianter av personlighetsdrag orsakar lidande och funktionsnedsättning.

- **Impulsivitet**
- **Reglering av känslor**
- **Empatisk förmåga**
- **Interpersonellt fungerande**

Varaktigt, svårt att förändra (?)

BORDERLINE PERSONLIGHETSSYNDROM

- **Snabbt svängande och starka känslor**
- **Vid överväldigande känslor, svårt att ha empati med andra och att förstå sig själv.**
- **Stormiga relationer**
- **Impulsiva handlingar**
- **Självdestruktivitet, suicidalitet**
- **Risk för missbruk, depression, sjukskrivning**

VÅRDENS PERSPEKTIV

- Svårbehandlade
- Bli inte bättre av läkemedel eller vanlig samtalsterapi, trots flera försök
- Är krångliga och bråkiga?
- Vänder upp och ned på avdelningen?
- ”Suicidhotar”

PATIENTENS UPPLEVELSE

- **Måendet växlar snabbt, svårt att förklara för andra hur man mår och varför.**
- **Starka reaktioner kan innebära att man stöter bort eller själv lämnar vårdkontakter**
- **Har ofta sökt hjälp under flera år och haft flera olika diagnoser innan borderlinediagnos ställs.**
- **Har ofta upplevt sig missförstådd eller till och med illa behandlad i vårdkontakter.**

PATIENTENS UPPLEVELSE, FORTS

- **Fungerar ok i perioder, stort behov av hjälp vid kris.**
- **Lång väntan för vård om man inte redan har en pågående kontakt.**
- **Ingen kontakt alls eller långa stödkontakter?**

EVIDENSBASERAD BEHANDLING

Läkemedel, sällan långvariga positiva effekter.

DBT (om man självskadar)

MBT

Kombinerar individuell terapi med gruppterapi enligt modell specifikt för borderline. 1-2 år.

Ett team på 6 personer kan färdigbehandla 20-35 personer per år.

PSV – VÅRT PATIENTUNDERLAG

2014 fanns:

370 personer med borderline, ytterligare ca 30 med andra personlighetsyndrom.

70-80 nya remisser kring borderline/år

8% av vårddyggnen på PSV

5% av öppenvårdsbesöken

DE SOM INTE PASSAR IN...

De som behöver mindre

De som inte klarar MBT/DBT

De som har "fel" diagnoser, tex borderline+autism

HUR MÖTER VI DESSA BEHOV?

Syntes av tillgänglig kunskap om vad som visat sig fungera bra

En generalistisk modell som passar många patienter

Structured Clinical Management - SKB

STRUKTURERAD KLINISK

BEHANDLING

Ett SKB-team:

6 st SKB-
terapeuter
(Msk, kurator, ssk)

2 st Spec.läk
(1 ST-läkare)
½ Ssk

2 st
Psykologer

Sekreterare

Fördjupad utredning

problem- och målformulering ->
Individuellt anpassad
behandling

Lösningfokuserad behandling

Öka funktion i relationer och
sysselsättning

GRUPP + individuell kontakt.

Vid behov: MBT, ERGT
Flera manualiserade psykoped.
kurser

6 x 25
=
150
patienter

Av 370
existerande

BEHANDLINGENS FOKUS

Egenmakt (kunskap om sina egna svårigheter, träning i färdigheter för problemlösning)

Målet för behandlingen är mötet mellan patientens mål och vår kompetens.

Hantera känslor och relationer -> Fungera bättre i vardag och arbete.

Bara behandling som ger positiv förändring för patienten, annars: omvärdera!

PERSONLIGHETSPRO GRAMMET SMF

Vilka: Bedömning och behandling för personlighetssyndrom, särskilt personlighetssyndrom borderline

Vad: MBT (Mentaliseringsbaserad terapi) och

SKB (Strukturerad klinisk behandling)

Farmakologisk behandling för tilläggsproblem

Var: Flemingsberg

PSYKOSPROGRAMMEN

Vilka: Schizofrenispektrumsyndrom och andra psykoser.

Vad:

Bedömning och utredning

Farmakologisk behandling

Kontaktmannaskap – Case manager

PPI: Patient och anhörig-grupp

Kognitiv beteendeterapi

Sömn(svårighets)grupp

Rösthörargrupp

Hälsogrupp

Kognitiv träning

Arbetsterapeut och kurator

Var? Hallunda och Flemingsberg

ADHD/AUTISMPROGRAMMET

Vilka: Patienter med Utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser (ADHD, AST, Intellectuellt funktionsnedsättning) OCH psykiatriska besvär.

Vad:

Neuropsykiatriska utredningar

Medicinsk behandling och bedömning samt uppföljning av sjuksköterska och läkare till patienter med diagnoserna ADHD

Psykologisk behandling för ADHD i grupp

Patient- och anhörigutbildning för ADHD (PEGASUS)

Arbetsterapeut och kurator

Var: Flemingsberg

OCD-PROGRAMMET

Vilka: Patienter med tvångssyndrom (OCD), dysmorfofobi (BDD), samlarsyndrom (hoarding), trichotillomani och dermatillomani

Vad:

Farmakologisk behandling

Bedömning hos psykolog

Kognitiv beteendeterapi i olika format

Utbildningsträffar för anhöriga

Var: Karolinska sjukhuset Huddinge

AFFEKTIVA- OCH ÅNGESTPROGRAMMET

Vilka: Patienter med måttlig till svår depression, bipolärt syndrom typ II och ångestsyndrom.

Vad:

Psykopedagogiska insatser enskilt eller i grupp

Kognitiv beteendeterapi

Farmakologisk behandling

Kuratorsinsatser

Elbehandling (ECT)

TMS-behandling (Transkraniell magnetstimulering)

Ljusbehandling

Var: Karolinska sjukhuset Huddinge

AFFEKTIVA MOTTAGNINGEN

Vilka: Patienter med bipolär sjukdom typ 1 (mano-depressiv sjukdom) och svårbehandlad affektiv sjukdom.

Vad:

Farmakologisk behandling

Kognitiv beteendeterapi

Psykopedagogiska insatser enskilt eller i grupp

Kuratorsinsatser

Arbetsterapeutiska insatser

Var: Karolinska sjukhuset Huddinge

INTERNETPSYKIATRI

Vilka: Mild till måttlig depression, panikångest, social fobi, IBS.

Vad: Bedömning, KBT

Var: Internetpsykiatri.se

Nationella riktlinjer för vård vid depression och ångestsyndrom, 2010

Lindrig – måttlig depression

- KBT
- Läkemedel

Paniksyndrom, Social fobi, GAD, PTSD, OCD

- KBT
- Läkemedel

Internet-KBT i reguljär vård: Internetpsykiatri, Karolinska universitetssjukhuset Huddinge, Psykiatri Sydväst, Stockholm

- Etablerades 2007, > 4500 behandlade patienter
- Egen anmälan on-line (1177 VG)
- Psykiater, ST-läkare med handledning, inom 21 dagar
- Strukturerad intervju, MINI
- Tillgängligt för
  - Depression
  - Social fobi
  - Paniksyndrom
  - IBS
- Sjukvårdsansvar
- Monitorering

TRAUMAPROGRAMMET

Vilka: Bedömning och behandling av PTSD (Posttraumatiskt stressyndrom) och/eller annan diagnos inom traumaområdet där specialistpsykiatriskt vårdbehov föreligger.

Vad: Pedagogisk intervention och stabilisering i grupp och individuellt

**EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing),
medicinsk behandling**

KBT/Pro-longed Exposure individuellt

DÖVPSYKIATRIPROGRAMMET

Vilka: Barndomsdöva/hörselskadade, Dövblinda med psykiatriska besvär

Vad:

Farmakologisk behandling,

Psykoterapi (KBT, PT, EMDR)

Mindfulness

Social träning i grupp

Anhörigstöd

Neuropsykiatrisk utredning och rehabilitering samt arbetsförberedande rehabilitering

Var: Älvsjö

FRAMTIDSFRÅGOR

Vård som hjälper och vård som håller över tid

Mest vårdresultat per krona – hälsoekonomi

Lokal evidens

Angelägna områden:

Patienter med komplexa vårdbehov

Traumavård

Missbruk och psykisk ohälsa i kombination

Internetförmiddlad behandling

Äldrepsykiatri?